

עניינים תוכן

2	מבוא
3	פרק ראשון: סקירת ספרות
3	אוהדי ספורט
5	אישיות בספורט
6	ספורטאים בתור מודל לחיקוי
8	זהות קולקטיבית וזהות ספורטיבית
9	ספורטאים בתור סמל
14	מתודולוגיה
15	ממצאים
20	דיון
22	סיכום
23	ביבליוגרפיה
25	נספחים

מבוא

סמלי ספורט הם שחקנים מצטיינים אשר השפעתם חורגת מתחום ההשפעה שלהם מבחינה מקצועית. מאז שמקצועות הספורט התחרותי והמסחרי החלו להיות חלק גדול יותר בתרבות העולמית סמלי הספורט משמשים בתור מודל לחיקוי של האוהדים ומקור חיבור משמעותי של האוהדים עם הקבוצה. מודל לחיקוי הוא למעשה אדם שעל ידי ההתנהגות שלו ועל הדוגמא שהוא נותן לאחרים, הוא משמש בתור מקור השראה עבור רבים אחרים. הסיבה לכך שהיא מכיוון שאנשים משווים את עצמם לקבוצת התייחסות של אנשים אשר ממלאים את התפקיד החברתי אליו שואף אותו האדם.

במילים אחרות, המודל לחיקוי אמור להיות מי שאותו אוהד היה רוצה להיות ולהציג את עצמו. זאת הן מבחינה חיצונית, אולם גם מבחינה ערכית. סמלי ספורט מוצלחים הם כאלה אשר השפעתם ארוכת טווח והם משתלבים בצורה יעילה ונכונה בתשתית הספורטיבית הקיימת. למודלים אלו יכולים להיות פחות חיוביות מאחר והדרך שבה התדמית הערכית שלהם פוגשת את הציבור, כך תהיה השפעתם על האוהדים של הקבוצה ועל הדרך שבה אחרים תופסים את המשחק ואת עולם התרבותי והערכי יחד.

עבודה זו תבקש לבחון את הדרך שבה הסמל הספורטיבי הופך להיות כזה עבור הקבוצה שלו ועבור האוהדים של הקבוצה ומה הדבר אשר הופך לכה עבור הקבוצה שלו ועבור האוהדים שדרך האהדה שלהם כלפי אותו הסמל, מחזקים למעשה את הקשר שלהם לקבוצה. שאלת המחקר של העבודה תהיה:

מה וכיצד הופך את השחקן המקצוען לסמל ומודל לחיקוי עבור הקבוצה שלו?

על מנת לענות על שאלת המחקר אערוך את המבנה הבא:

הפרק הראשון של העבודה יהיה סקירת ספרות אשר תסקור את התופעות אשר מרכיבות את שאלת המחקר. פרק זה יסקור דעות חוקרים שונים אשר תיארו את תופעת היותם של הספורטאים בתור מודלים לחיקוי ובתור סמלים בקבוצות שלהם, הן בעבר והן כיום, לנוכח השינויים אשר מתרחשים בעולם מבחינת הנגישות לרשת וההשלכות אשר נובעות מכך. הפרק השני של העבודה יהיה ניתוח ממצאים של ניתוח ראיונות אשר נערכו עם דמויות בולטות בספורט התחרותי במדינת ישראל של השנים האחרונות. את הממצאים אני אחלק לתמות שונות אשר יעלו מתוך הראיונות עם אותם סמלי הספורט לשעבר. בשלב הבא אערוך דיון בין הממצאים אשר עלו מניתוח הראיונות ובין העקרונות המרכזיים אשר תוארו בסקירת הספרות. בסופו של דבר אסכם את העבודה ואענה על שאלת המחקר באופן ישיר.

פרק ראשון: סקירת ספרות

אוהדי ספורט

אוהד של מועדון ספורט או ספורטאי מסוים הוא מעריץ של אותו אובייקט בשל סיבות שונות. ההערכה של האוהד כלפי הסמל של הקבוצה או הקבוצה עצמה באה לידי ביטוי במגוון רחב של דרכי ביטוי כמו (Earnhardt, Haridakis, Hugenberg, 2013):

1. הערצת הקבוצה שהשחקן לוקח בה חלק.
2. איסוף חומר על השחקן ועל הקבוצה שבה הוא משחק.
3. צפייה במשחקים או באופן ווירטואלי ואם באופן פיזי על ידי הגעה למשחקים, גם תמורת מחירים גבוהים.
4. רכישת מוצרים אשר קשורים לקבוצה בכלל ומוצרים אשר קשורים לשחקן באופן אינדיבידואלי.
5. יצירת קהילה של מעריצים אשר יחד יוצרים כוח של ממש אשר יכול להשפיע מבחינה כלכלית על הקבוצה.

ספרות המחקר מתארת רמות שונות של אהדה של אוהדים. יש כאלה אשר מסתפקים בהיבטים אחדים כפי שהם תוארו לעיל, ויש כאלה שדווקא שמים את הדגש על היבטים שונים לחלוטין. בכל זאת כל עוד אוהד מעורב בהיבטים אשר תוארו לעיל ניתן להגדיר אותו בתור אוהד של הקבוצה. אהדה ספורטיבית תוארה במחקר בתור אהדה קנאית אשר משמשת בתור תחליף למסגרת של הזדהות ויוצרת עוגנים משמעותיים בחיים של אוהד הספורט (Earnhardt, A C.; Haridakis, 2008).

גורם האהדה של האוהדים נגרם בשל מספר סיבות. ראשית האלמנט הברור ביותר הוא אלמנט הבידור. מאחר וצופים השידורים ספורטיביים הם סוג של פעילות פנאי, האוהדים רואים בספורט בתור מכשיר בידורי אשר נועד להנעים את זמנם ולהביא ליצירת עניין בחיים של אותם האנשים. הספורט משמש עבורם בתור סוג של אסקפיזם. היותו של אדם מעריץ של אדם או של קבוצה מסוימת מספקת עבורו תירוץ לבצע פעולות שהוא לא היה מבצע אילו לא היה מרגיש את אותם הרגשות כלפי האדם או כלפי הקבוצה (Earnhardt, Haridakis, Hugenberg, 2013).

הדבר מתקבל בהבנה כאשר מדובר בספורט אולם לא היה מתקבל בהבנה כאשר הדבר היה נוגע לתחומים אחרים של החיים. כמו כן פעילות האוהדים נותנת לכלל המשתתפים שילוב של לחצים בעת הפסדים ואופוריה בעת ניצחונות. מתח זה בין שני הרגשות מייצר תחושת עונג או תחושה שלילית מוגברת ובכך האדם למעשה זוכה למגוון רחב של רגשות שהוא לא היה יכול להשיג אותם במקומות אחרים בנקל (Cottingham, 2012).